

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele **S., spol. s r.o.**, zastoupeného Mgr. Zbyškem Jarošem, advokátem se sídlem v Praze 4, Zelený pruh 95/97, za účasti **Krajského úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem v Brně, Žerotínovo nám. 3/5, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, č. j. 30 Ca 60/2005 – 16,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, č. j. 30 Ca 60/2005 – 16, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Okresního úřadu ve Vyškově, referátu regionálního rozvoje a územního plánování, ze dne 18. 11. 2002, č. j. RRRÚP 415/02. Tímto rozhodnutím okresní úřad zamítl odvolání stěžovatele proti prvostupňovému rozhodnutí Městského úřadu ve Vyškově, stavebního úřadu, ze dne 12. 9. 2002, č. j. SU-1937/02/PO, jímž byl zamítnut návrh stěžovatele na vydání rozhodnutí o zřízení věcného břemene pro stavbu „Tranzitní telekomunikační trasa, úsek B. – P. v okr. V.“

Dle názoru stěžovatele krajský soud nesprávně interpretoval ustanovení § 108 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), týkající se právního institutu vyvlastnění, v souvislosti s § 90

odst. 1 a § 91 odst. 3 zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a změně dalších zákonů, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o telekomunikacích“), kde zákon hovoří o povinnosti stavebního úřadu zřídit věcné břemeno za splnění konkrétních podmínek. S ohledem na výše uvedené proto stěžovatel konstatuje, že rozhodnutí krajského soudu je nezákonné, nemá oporu v právním řádu, a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (jakožto právní nástupce Okresního úřadu ve Vyškově; dále jen „žalovaný“), se k podané kasační stížnosti nijak podrobněji nevyjádřil, pouze odkázal na odůvodnění rozhodnutí Okresního úřadu ve Vyškově.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že mezi účastníky je spornou právní otázkou, zda je stavební úřad povinen zřídit věcné břemeno podle ustanovení § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích i poté, co byla stavba (v tomto případě stavba telekomunikačního zařízení) již postavena, resp. započata. Dále konstatoval podstatný obsah správního spisu, ze kterého zjistil, že na dotčeném pozemku je již zřízena část podzemního vedení k zavedení telekomunikační sítě (dle sdělení samotného stěžovatele adresovaného žalovanému k jeho žádosti). K návrhu na vyvlastnění žalobce předložil výzvu k dohodě o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene s vlastníkem předmětného pozemku, který však na výzvu nereagoval. Právě neúspěšná jednání směřující k dohodě o zřízení věcného břemene jsou totiž dle § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích nezbytným předpokladem pro to, aby o zřízení věcného břemene rozhodl stavební úřad. Vzhledem k tomu, že ten příslušné rozhodnutí nevydal, posoudil krajský soud užívání pozemku, který nebyl vyvlastněn, jako nezákonné a označil jej výslovně za neoprávněnou stavbu na cizím pozemku.

Dle právního názoru krajského soudu je nutno za použití gramatické a logické metody interpretace § 91 odst. 3, větu druhou, zákona o telekomunikacích vykládat v kontextu věty první, podle níž držitel telekomunikační licence nebo osvědčení uzavře dohodu s vlastníkem dotčené nemovitosti před zahájením stavby, a je tedy nepochybné, že zřídit věcné břemeno rozhodnutím stavebního úřadu je možné též jen před zahájením stavby. Soud podpůrně argumentuje dikcí ustanovení § 108 odst. 1 stavebního zákona, ze kterého je zřejmé, že pozemky je možno vyvlastnit ve veřejném zájmu pro uskutečnění staveb, nikoli tedy pro stavby rozestavěné či již dokončené. Výklad žalobce, založený na úvaze, že časové hledisko není rozhodující, je dle soudu výkladem nepřípustně extenzivním, jdoucím nad rámec zákona, a proto je nutno jej odmítnout. Ke stejným závěrům dospěl krajský soud i za použití historické metody výkladu posledně uvedené právní normy, když konstatuje, že dle § 108 odst. 1 stavebního zákona ve znění platném do 30. 6. 1992 mohl stavební úřad vyvlastnit nemovitosti potřebné k uskutečnění nebo užívání staveb. V obecné části důvodové zprávy k zákonu č. 262/1992 Sb., kterým bylo toto ustanovení s účinností od 1. 7. 1992 novelizováno do současné podoby, se uvádí, že „*v obecných procesních ustanoveních pro vyvlastnění, které stavební zákon obsahuje, jsou prováděny úpravy směřující ke zvýšené ochraně vlastnických práv*“. Zákonodárce tak reagoval na článek 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, v souladu s nímž vyložil příslušná ustanovení ke zvýšení ochrany vlastnického práva.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní jako důvody uplatňuje skutečnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku krajského soudu dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu ke sporné právní otázce časového omezení zřízení věcného břemene podle ustanovení § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích vycházela z názoru vyjádřeného v rozsudku ze dne 24. 3. 2005, č. j. 5 As 11/2003 – 66, publikovaném pod č. 630/2005 Sb. NSS. V něm bylo vysloveno, že „*příslušný stavební úřad nemůže zamítnout návrh na zřízení věcného břemene podle § 91 odst. 3 zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, jen s poukazem na skutečnost, že žádost je podána až po provedené pokládce telekomunikační sítě.*“ Poté, co sedmý senát Nejvyššího správního soudu dospěl při předběžné poradě k právnímu názoru odlišnému od názoru již vyjádřeného v citovaném rozsudku, byla problematika zřízení věcného břemene stavebním úřadem až po zřízení stavby podle § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích v souladu s ustanovením § 17 odst. 1 s. ř. s. postoupena usnesením ze dne 27. 7. 2006, č. j. 7 As 67/2005 - 33, k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu (dále jen „rozšířený senát“) v usnesení ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. 7 As 67/2005, vyslovil, že s danou otázkou se nelze vypořádat pouze na základě interpretace konkrétního ustanovení zákona o telekomunikacích, ale je nutno uvažovat v souvztažnostech citovaného právního předpisu a zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), v platném znění, přičemž nelze odhlédnout ani od pojetí vlastnického práva a připuštěných zásahů do něj v předpisech ústavního pořádku a občanského zákoníku. Z tohoto úhlu pohledu zákon o telekomunikacích podle názoru rozšířeného senátu představuje jednu z veřejnoprávních úprav, jež samou svou podstatou ve veřejném zájmu modifikuje výkon vlastnického práva a omezuje volnost, která vyplývá ze soukromoprávní úpravy vlastnictví. K veřejnoprávní povaze nuceného omezení vlastnického práva se rozšířený senát již dříve obsáhle vyjádřil ve svém usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 – 50, publikovaném pod č. 448/2005 Sb. NSS, a na tomto místě na něj proto jen odkázal, přičemž samostatně zmínil, že v této souvislosti je velmi významným prvkem veřejnoprávní metoda regulace dotčených právních vztahů. Dále poukázal na skutečnost, že držitel telekomunikační licence není pouhým zhotovitelem stavby, nýbrž je i jejím provozovatelem (obojí se děje ve veřejném zájmu). V průběhu provozu má řadu oprávnění vyplývajících přímo ze zákona a dále i z územního omezení vlastnických práv, jež povstávají v důsledku ochranného pásma telekomunikačního zařízení. Proto není pouze a výlučně v postavení osoby soukromého práva, naopak je nadán významnými oprávněními, pro jejichž výkon potřebuje dosáhnout v konkrétních případech omezení vlastnických práv, ať již dohodou nebo nuceně ex actu.

Stavební zákon předvídá pro stavby podle zákona o telekomunikacích vydání rozhodnutí o umístění stavby. Účastníkem tohoto řízení je podle ustanovení § 34 stavebního zákona i osoba, jejíž vlastnické právo může být rozhodnutím přímo dotčeno, přičemž vydat územní rozhodnutí bez souhlasu vlastníka lze dle § 38 citovaného právního předpisu jen tehdy, jestliže je možno pro navrhovaný účel pozemek vyvlastnit. V souladu s § 56 písm. b) stavebního zákona se stavební povolení ani ohlášení nevyžaduje mimo jiné i u nadzemních a podzemních vedení telekomunikační sítě a z ustanovení § 76 odst. 1 tohoto zákona vyplývá, že dokončené stavby se kolaudují, jen pokud vyžadovaly stavební povolení. Zřizování telekomunikačních sítí jako staveb ve smyslu veřejnoprávním

je tak významně zjednodušeno. Vlastník dotčené nemovitosti je přesto účastníkem územního řízení, v němž může zákonem předvídaným způsobem uplatňovat své výhrady.

Rozšířený senát se následně vyslovil k problematice z ústavněprávního hlediska. Uvedl, že na jedné straně má dle článku 11 Listiny základních práv a svobod každý právo vlastnit majetek, přičemž vlastnické právo všech vlastníků má stejný obsah i ochranu. Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. Dále platí zásada, že vlastnictví zavazuje. Obě posledně zmíněná ustanovení jsou v souladu s druhým odstavcem článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Vzhledem k výše uvedenému považuje rozšířený senát omezení vlastnického práva v zákoně o telekomunikacích za legitimní a proporcionální, tedy v souladu s ústavněprávními garancemi ochrany vlastnictví. Časový okamžik, kdy by mohl stavební úřad o takovém omezení rozhodnout, nepovažuje za určující. Rozšířený senát tak dospěl k závěru, že není důvod odchýlit se od dosavadní judikatorní praxe Nejvyššího správního soudu.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud pochybil, když žalobu jako nedůvodnou zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. Jelikož v posuzovaném případě nebyly splněny zákonné podmínky pro zamítnutí žalobního návrhu, Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v něm povinen v souladu s vysloveným právním názorem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu posoudit žalobní návrh stěžovatele.

V novém rozhodnutí pak krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu